

Дзюбко Л. В., Шатирко Л.О.

Використання інтернет-ресурсів для навчання основам психологічної експертизи електронних підручників для НУШ

Співробітники лабораторії психології навчання імені І.О. Синиці Інституту психології імені Г.С. Костюка традиційно беруть участь у різних формах експертної діяльності в освітньому просторі, здійснюють психологічний аналіз навчальної літератури. Реформа сучасної освіти (НУШ) потребує нових підходів до психологічного супроводу освітніх програм і підручників, як важливої складової взаємодії учня і вчителя. Поряд із традиційним підручником діти працюють із електронним. Відтак, актуалізується запит практики на психологічно обгрунтоване врахування аторами та експертами психологічної складової у побудові та аналізі сучасного електронного підручника. З цієї позиції вважаємо доцільним поділитися досвідом використання інтернет ресурсів для навчання основам психологічної експертизи електронних підручників.

Сучасний психологічний супровід розробки підручників, в тому числі електронних (аналізу, виокремлення психологічної складової, зокрема показників і критеріїв психологічної експертизи, навчання авторів і експертів електронних підручників) здійснюється співробітниками лабораторії (на чолі з завідувачем Максименком С.Д.) на численні запити МОН та Інституту модернізації змісту освіти України. Вважаємо, що це новий етап у психологічному розумінні підручника. Він чітко виокремлює саме психологічні межі, підходить до аналізу комплексно, структуровано, поєднує кращі надбання попередніх дослідників (Ю.З.Гільбух, Г.С.Костюк, С.Д.Максименко, В.В.Рєпкін, М.В.Ричик, І.О.Синиця). Цінність розробки підтверджується сертифікатом авторського права Шатирко Л.О. «Теоретичні засади та практичні методи визначення орієнтирів (параметрів, критеріїв) психологічної експертизи шкільних підручників та посібників (Свідоцтво №95635 від. 27.01.2020)

Співробітники лабораторії брали участь в експертизі електронних версій підручників для НУШ (<https://imzo.gov.ua/konkursny-vidbir-proektiv-pidruchnyktiv-dlia-2-6-11-klasiv/konkursny-vidbir-proektiv-pidruchnyktiv-dlia-2-klasu/2ekspertni-vysnovky-na-proekty-pidruchnyktiv-podanykh-na-konkursnyy-vidbir-proektiv-pidruchnyktiv-dlia-2-klasu/>). Було визначено методологічні орієнтири психологічного аналізу електронного підручника, як носія змісту освіти, одного із ключових засобів досягнення результатів навчання. Розроблено психологічне обгрунтування системи орієнтирів для аналізу навчального матеріалу підручника. Визначено предмет психологічного аналізу підручника, виокремлено показники і критерії реалізованості в підручнику психологічної складової базової компетентності школярів «вміння вчитися», запропоновано практичний інструмент для аналізу психологічної складової навчальної книги, надано матеріали для навчання експертів-психологів експертизі підручників. Співробітники лабораторії використовують представлені розробки під час онлайн навчання

психологічної експертизи електронних підручників. Цільовою аудиторією є автори підручників та майбутні експерти, для яких розроблено й проводиться навчальний вебінар «Теоретичні основи та практика психологічного аналізу навчальної книги для «Нової української школи». На вебінарі обговорюються питання: 1. Мета та предмет психологічного аналізу підручника. 2. Педагогічні орієнтири психологічного аналізу в контексті освітніх завдань суспільства. 3. Уміння вчитись, як цілісне індивідуальне психологічне утворення, яке інтегрує психолого-особистісні характеристики учня зі змістовою й процесуальною основою учіння. 4. Основні компоненти психологічної структури діяльності учіння. 5. Визначення параметрів психологічного аналізу і можливості відображення їх в підручнику. 6. Практика проведення психологічного аналізу підручника. Мета заняття: навчити виокремлювати саме психологічну складову в побудові і аналізі підручника, надати базисні психологічні положення, які можуть розглядатися і як підґрунтя побудови підручника і як орієнтири його психологічного аналізу. Онлайн семінар проводився в контексті угоди про співробітництво з Інститутом модернізації змісту освіти ([\(157\) «Теоретичні основи та практика психологічного аналізу навчальної книги для «Нової української школи» - YouTube](#)). Безперечні плюси онлайн форми полягають у можливості охопити велику кількість бажаючих у будь якому куточку нашої країни, можливості переглядати матеріал у зручний час й задавати запитання і отримати відповідь, як під час вебінару, так і відстрочено (через модератора ІМЗО). Крім того, оскільки вебінар розраховано на дорослу зацікавлену аудиторію, мінуси онлайн навчання ми не спостерігали.

Література:

Дзюбко Л.В. До питання психологічної експертизи навчальних підручників. *Неперервна освіта нового сторіччя: досягнення та перспективи*: матеріали V Ювілейної Міжнародної науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 16-17 травня 2019 р.). Електронний збірник наукових праць Запорізького обласного інституту післядипломної освіти. Випуск №3(35)/2019. – ISSN 2223-4551, Частина друга, [Електронний ресурс]. – 2019. – URL:https://drive.google.com/file/d/1OJ6u9F6xZprWE_JVaS4WJISlrywm4q3b/view

Шатирко Л. О. Теоретичне осмислення та практика психологічного аналізу підручника для початкових класів «Нової української школи». *Психологічні виміри особистісної взаємодії суб'єктів освітнього простору в контексті гуманістичної парадигми*: матеріали II всеукраїнської конференції з міжнародною участю (Київ, 21 березня 2019 р.). Міжнародна видавнича платформа “Fundamental And Applied Researches In Practice Of Leading Scientific Schools” URL:<https://fdotadotr.files.wordpress.com/2019/05/d09cd0b0d182d0b5d180d196d0b0d>

[0bbd0b8_d094d180d183d0ba.pdf](#)